

Lausunto

2.12.2021

VN/10633/2021
VN/10633/2021-YM-38

Oikeusministeriö

Ympäristöministeriön lausunto hallinnollisten seuraamusmaksujen täytäntöönpanosta.

Oikeusministeriön työryhmä valmistelee parhaillaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamista. Osana valmistelua tarkastellaan ns. hallinnollisten seuraamusmaksujen täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä. Valmistelutyöryhmässä käytyjen keskustelujen perusteella on muotoiltu alustavia ehdotuksia hallinnollisia seuraamusmaksuja koskien, ja oikeusministeriö on pyytänyt ministeriöltä lausuntoja ehdotuksista työryhmän jatkotyöskentelyä varten.

Ympäristöministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Muistiossa käsitellään ympäristöministeriön toimialan lainsäädäntöä seuraavilta osin:

- asumisoikeusasunnoista annetun lain 106 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, vuokratilojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetun lain 25 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, vuokra-asuntojen rakentamislainojen valtiontakauksesta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja valtiontakauksesta aravalainojen takaisinmaksamiseksi annetun lain 15 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu
- jätelain 131 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu
- eräiden polttoaineiden elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä annetun lain 15 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu ja 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu

Ympäristöministeriöllä ei ole kommentoitavaa muistiossa esitettyyn ARA-lainsäädännön osalta.

Jätelain osalta muistiossa ehdotetaan seuraamusmaksuja koskevaa sääntelyä muutettavaksi siten, että maksut olisivat täytäntöönpantavissa vasta sitten, kun päätös, jolla seuraamusmaksu on määrätty, on lainvoimainen. Tämä tarkoittaisi muutosta jätelain laiminlyöntimaksun määräämiseen, joka voidaan hetkellä panna täytäntöön ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa. Muistiossa esiin tuodut perustelut ovat ympäristöministeriön näkemyksen mukaan hyväksyttäviä ja tarvittavat muutokset voidaan jätelakiin tehdä.

Ympäristöministeriö haluaisi tuoda tässä yhteydessä esiin jätelain laiminlyöntimaksujen osalta menettelyn monivaiheisuuteen liittyvät ongelmat. Ympäristöministeriön vuonna 2018 teettämän selvityksen mukaan (Ympäristörikosten ilmoituskynnykset ja lievien ympäristörikkomusten sanktiointi, YM raportteja 1/2018, s. 33-42) jätelain valvontaviranomaiset eivät ole määränneet lainkaan laiminlyöntimaksuja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

toiminnanharjoittajille, vaikka useita laiminlyöntejä on valvonnan yhteydessä havaittu. Suurimpana syynä tähän on maksujen määrittämismenettelyn monivaiheisuus (jätelain 133 §). Ympäristöministeriö ehdottaa, että jos seuraamusmaksuja koskevaa lainsäädäntöä yhtenäistetään eri hallinnonaloilla, myös jätelain 133 §:ssä säädettyä laiminlyöntimaksun määrittämismenettelyä tarkasteltaisiin uudelleen ja menettelyä pyritäisiin yksinkertaistamaan.

Eräiden polttoaineiden elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä annetun lain osalta muistion ehdotus seuraamusmaksujen täytäntöönpantavuuden osalta vasta lainvoiman jälkeen ei toisi muutosta ko. lakiin, sillä jo nyt 17 §:n 2 momentissa asiasta säädetään vastaavalla tavalla. Laissa ei kuitenkaan määritetä maksun täytäntöönpanoon soveltuvaa lakia, minkä vuoksi muistiossa esitetään, että kyseisen lain osalta sovellettaisiin jatkossa sakon täytäntöönpanolakia ja toimivaltainen viranomainen täytäntöönpanossa olisi Oikeusrekisterikeskus. Ympäristöministeriö katsoo, että tämä toimivaltaista viranomaista koskeva muutosehdotus olisi hyväksyttävä. Täytäntöönpanossa lienee kyse hyvin summaarisesta asiasta ja muutoin Energiavirasto säilyisi toimivaltaisena viranomaisena maksujen määrittämisessä.

Kansliapäällikkö

Juhani Damski

Lainsäädäntöjohtaja

Johanna Korpi

Jakelu OM Oikeusministeriö

Tiedoksi YM Ympäristöministeriö, Johanna Korpi
HAKA sihteeritiimi